

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta pedagogická
Katedra českého jazyka a literatury

HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
posudek oponenta

Práci předložil – předložila: Rosalie Machalová

Název práce: Téma rodinných vztahů v současné české literatuře

Hodnotitel: Mgr. Vladimíra Brčáková

1. CÍL PRÁCE:

Cíl bakalářské práce (dále jen BP) – analyzovat tematiku složitých rodinných vztahů v literatuře současných českých autorek – byl splněn.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ:

Autorka si v první kapitole BP vymezila literárněteoretický fundament týkající se kategorie vypravěče a postav, na jehož pozadí pak v dalších kapitolách prováděla rozbor vybraných knih s výše zmíněnou tematikou. Předmětem analýzy byly romány *Běsa* (2018) od Dity Táborské a *Anežka* (2015) od Viktorie Hanišové. Autorka však ve své práci zaměřuje pojmy interpretace a výzkum. V Úvodu BP píše: „Zaměřila jsem se na výzkum takových literárních děl, jež byla vydána nedávno a nejsou ještě dostatečně probádána.“ Následně si pro domnělý výzkum vytýká tyto předpoklady – „hlavními postavami budou silné a nezlomné ženy“, v románu daných autorek „by se mohly objevovat až feministické prvky“. Uvedený postup je absurdní hned z několika důvodů. Zaprvé: Metody interpretace a výzkumu nelze ztotožňovat. Zadruhé: Autorka BP obsahy zvolených knih (přínejmenším jejich fabuli) znala ještě před samotnou interpretací, pro kterou vybírala tituly dle vytčených kritérií. Proč tedy zpětně vytvářet předpoklady o něčem, co je předem známé (zde o povaze protagonistek)? Zatřetí: Výzkumné předpoklady se takto neformulují. Vymezení hypotéz musí obsahovat závislost (vztah) dvou proměnných. O neujasněnosti pojmů svědčí i poslední věta BP: „Potřeba doplnění a prohloubení tohoto výzkumu by se mohla stát předmětem mé diplomové práce.“

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA:

Z formálního hlediska je práce na velmi dobré úrovni. Lze ocenit kultivovaný projev, zvládnutý pravopis. Pouze ojediněle se objevují chyby v syntaktickém pravopise – s. 38, 41.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE:

Oceňuji, že se autorka BP pro svou analýzu nejprve vybavila literárněteoretickou terminologií, která jí posloužila jako interpretační klíč k vybraným dílům. Zajímavá je interpretační práce se jménem postavy Běla Vránová (*Běsa*) na straně 13. Na rozdíl od autorky BP se nedomnívám, že bychom v postavě sledovali „metamorfózu bílé vrány ve vránu černou“, spíše se v protagonistčině jméně ozývá kontrastnost (a to i v momentu její drogové závislosti!) – třeba touhy (být čistá) a vůle (která je zbavená svobody a podléhá běsům). Sama postava ve svém deníku (ze dne 24. září) píše: „Půlka to chápe a půlka to nechápe.“ Deníkové zápisy ukazují na rozpolcenost (rozlomenost) postavy, se kterou koresponduje pojmenování hrdinky. Ale to všechno

jsou jen náměty k diskusi. Způsob, kterým autorka BP přemýšlí o vztahu jména a povahy postavy, je dobrý, odehrává se v souladu s intencí textu. Výtku však lze mít ke zhodnocení vypravěčské situace v románu *Anežka*. Autorka BP na straně 40 uvádí: „V retrospektivních kapitolách se objevuje jen vševědoucí vypravěč, vyprávějící v er-formě, který se zaměřuje zpočátku pouze na postavu Julie a informuje čtenáře o jejím vzhledu, vztahu s Markem a o veškerých jejích pocitech a myšlenkách.“ Avšak er-forma může mít (a v románech obou autorek má) několik podob. Autorský vypravěč (vnější perspektiva er-formy) se tu střídá s reflektorem (s vnitřní perspektivou er-formy, již je dosahováno přes polopřímou řeč nebo nevlastní přímou řeč postav ve funkci vnitřních monologů). Oblast naratologie tak odhalila autorčiny slabiny v literárněteoretických poznacích nebo spíše v jejich aplikaci do interpretační metody.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ:

V obou románech jsou některé dějové momenty nahlíženy opakovaně, a to optikou více postav. O který kompoziční princip se jedná? S jakým tvůrčím záměrem je v románech užit?

Ve třetí kapitole píšete, že se ve své analýze zaměřujete pouze na motivy „dominantní, určující, nosné“. Myslíte, že by se k těmto motivům mohl řadit v románu *Anežka* i motiv zrcadla? Jak byste zhodnotila tvůrčí práci s tímto motivem? Jakých významů (v jakých kontextech) nabývá?

V komparaci obou románů mi chybí autorčino vlastní emocionálně estetické zhodnocení vybraných titulů. Který z románů Vás jako čtenářku více oslovil? A proč?

6. NAVRHOVANÉ HODNOCENÍ:

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikační stupeň **velmi dobře**.

Datum:

18. 8. 2020

Podpis:

Souhlasí s originálem

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická
katedra českého jazyka a literatury

J. Urbanová